

KIRJALLINEN KYSYMYS 646/2012 vp

Kuntien oikeus tietää verotarkastusten tulokset

Eduskunnan puhemiehelle

Helsingin kaupungissa on herännyt kiitettävästi halu tehdä kaikki voitava sen suhteen, ettei kaupunki asioisi veroja välttelevien tai suoranaisesti verolakeja rikkovien tahojen kanssa. Kaupungin harmaan talouden torjuntaa koskevassa viimekeväisessä seminaarissa kaupungin tarkastusjohtaja Pirjo Hakanpää katsoi, että kaupungin näkökulmasta verottajayhteistyön tulokset eivät ole tyydyttäviä. Verottaja kertoo kaupungille vain, montaako yritystä sen havaitsema ongelma koskee, mutta se ei kerro kyseisten yritysten nimiä. Tiedonkulun vaillinaisuus vaikeuttaa merkittävästi kaupungin mahdollisuuksia toimia tahtonsa mukaisesti harmaan talouden torjuna.

Mainittakoon, että viranomaisyhteistyötä aluehallintoviraston työsuojeluhallinnon kanssa samassa tilaisuudessa keuhuttiin. Kaupunki oli saanut tarvitsemansa tiedot mm. minimipalkkojen alituksesta kiinnijääneistä yrityksistä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko hallitus tietoinen kaupunkien vaikeudesta saada verottajalta tietoa esiintulleista rikkeistä tai rikoksista ja

onko hallitus jo tehnyt tai aikeissa tehdä jotain ongelman korjaamiseksi?

Helsingissä 6 päivänä syyskuuta 2012

Tuija Brax /vihr

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitaneet asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Tuija Braxin /vihr näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 646/2012 vp:

Onko hallitus tietoinen kaupunkien vaikeudesta saada verottajalta tietoa esiin tulleista rikkeistä tai rikoksista ja

onko hallitus jo tehnyt tai aikeissa tehdä jotain ongelman korjaamiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Verotusasiakirjojen ja niiden sisältämien tietojen julkisuudesta säädetään verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetussa laissa. Salassapitosäännösten estämättä kunnalla on oikeus pyynnöstä saada ne verotusta koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä näiden hoitaessa laissa säädettyä veronsaajan oikeudenvalvontaan liittyvää tehtävää. Sen sijaan muuta tarkoitusta varten keskeneräistä verotusta koskevien tietojen luovuttaminen ei ole perusteltua muun muassa verovelvollisen oikeusturvaan liittyvistä syistä.

Yksi keino tarkistaa yrityksen velvoitteiden hoito Verohallinnolle on tarkistaa yrityksen kuulumisen ennakkoperintärekisteriin. Ennakkoperintärekisteri on Verohallinnon ylläpitämä julkinen rekisteri itsenäisen tulonhankkimistoiminnan harjoittajista. Ennakkoperintärekisteristä voidaan poistaa tai siihen voidaan jättää merkitsemättä toimija, joka olennaisesti laiminlyö verotukseen liittyviä velvoitteita. Rekisteristä voidaan poistaa tai siihen jättää merkitsemättä myös henkilö, jonka johtamat yritykset ovat aiemmin laiminlyöneet velvollisuutensa verotuksessa.

Myös yritystä johtavan henkilön aiempien laiminlyöntien perusteella voidaan yritys poistaa ennakkoperintärekisteristä tai jättää merkitsemättä rekisteriin. Kun Verohallinto toteaa rekisteröidyn laiminlyöneen verotukseen tai kirjanpitoon liittyvät velvollisuutensa olennaisesti, hänelle tulee varata tilaisuus korjata laiminlyönnit ja antaa asiassa oma selvityksensä ennen rekisteristä poistamista. Yrityksen kuulumisen ennakkoperintärekisteriin voi tarkistaa Patentti- ja rekisterihallituksen ja Verohallinnon yhteisestä yritystietojärjestelmästä osoitteesta www.ytj.fi tai ottamalla yhteyttä Verohallintoon.

Harmaan talouden torjunta on hallituksen kärkihankkeita. Hallituksen tehostetun harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjuntaohjelma vuosille 2012—2015 sisältää useita hankkeita harmaan talouden torjumiseksi. Ohjelman yhtenä hankkeena on yritysten julkisten velvoitteiden hoitamisen helpottaminen. Tarkoituksena on parantaa harmaan talouden torjunnassa tarvittavien rekisteritietojen saatavuutta. Työ- ja elinkeinoministeriö on asettanut hanketta varten työryhmän ja osana työryhmän työtä tullaan selvittämään myös verovelkatietojen julkisuuteen liittyvät kysymykset.

Laajemmin viranomaisten välistä tietojen vaihtoa selvitetään harmaan talouden torjuntaohjelmaan sisältyvässä hankkeessa, jonka mukaan viranomaisten välisiä tiedonvaihdon esteitä puretaan ja tarvittavat viranomaisrekisterit saatetaan joustavasti harmaan talouden torjuntaviranomaisten käyttöön. Hankkeessa ovat mukana valtiovarainministeriön lisäksi kaikki harmaan talouden torjunnassa mukana olevat keskeiset ministeriöt.

Veroparatiisien hyödyntämisen ja aggressiivisen verosuunnittelun torjuminen vaativat aktii-

vista toimenpiteiden valmistelua sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Valtiovarainministeriöllä ja Verohallinnolla on tarkoitus mm. julkistaa yhteisöjen verotiedot internetissä, jotta tieto verojenmaksusta olisi aiempaa helpommin

saatavissa. Monet kunnat ovat pohtimassa mahdollisuuksia veroparatiisiyhteistyöstä irtautumiseksi, ja myös hallituksen piirissä tullaan käsittelemään tähän liittyviä vaihtoehtoja.

Helsingissä 17 päivänä lokakuuta 2012

Valtiovarainministeri Jutta Urpilainen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 646/2012 rd undertecknat av riksdagsledamot Tuija Brax /gröna:

Är regeringen medveten om städernas svårigheter med att få uppgifter om förseelser eller brott som kommit fram i beskattningen och

har regeringen gjort eller kommer regeringen att göra något för att rätta till problemet?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Lagen om offentlighet och sekretess i fråga om beskattningsuppgifter bestämmer när beskattningshandlingar och den information de innehåller är offentliga. Utan hinder av sekretessbestämmelserna har kommunerna rätt att på begäran få de uppgifter om beskattningen, som är nödvändiga då de sköter i lag bestämda uppgifter som ansluter sig till att bevaka skatttagarens rätt. Däremot är det av olika skäl som hör samman med bl.a. den skattskyldiges rättssäkerhet inte motiverat att i andra syften lämna ut uppgifter om beskattning som inte är slutförd.

Ett sätt för att kontrollera huruvida ett företag uppfyller sina skyldigheter gentemot Skatteförvaltningen är att kontrollera om företaget finns i förskottsuppbördsregistret. Förskottsuppbördsregistret är ett offentligt register som Skatteförvaltningen upprätthåller över dem som bedriver självständig inkomstförvärvsverksamhet. Ur förskottsuppbördsregistret kan avföras eller registreringen vägras en aktör som väsentligt försummar att sköta sina skyldigheter i fråga om be-

skattningen. Också en person kan avföras ut registret eller lämnas oregistrerad om det tidigare förekommit försummelser i beskattningen av ett företag som han har lett. Dessutom kan tidigare försummelser av den som leder ett företag utgöra grund för att företaget avförs ur förskottsuppbördsregistret eller vägras registrering. När Skatteförvaltningen konstaterar att den registrerade väsentligt har försummat sina skyldigheter i fråga om beskattningen eller bokföringen ska han beredas tillfälle att rätta försummelserna och avge sin egen utredning i ärendet innan han avförs ur registret. Det är möjligt att kontrollera om företaget hör till förskottsuppbördsregistret från Patent- och registerstyrelsens och Skatteförvaltningens gemensamma företags- och organisationsdatasystem på adressen www.ytj.fi eller genom att kontakta Skatteförvaltningen.

Bekämpningen av den grå ekonomin hör till regeringens spetsprojekt. Regeringens effektiviserade åtgärdsprogram för bekämpning av grå ekonomi och ekonomisk brottslighet 2012—2015 omfattar flera projekt i syfte att bekämpa grå ekonomi. Ett projekt i programmet är inriktat på att minska företagens administrativa börda med att sköta sina offentliga skyldigheter. Avsikten är att tillgången till de registeruppgifter som är nödvändiga för att bekämpa grå ekonomi förbättras. Arbets- och näringsministeriet har tillsatt en arbetsgrupp för projektet och som en del av arbetet kommer arbetsgruppen att utreda frågorna i anslutning till om även uppgifterna om skatteskulder kan ges offentlighet.

Ett projekt i programmet för bekämpning av grå ekonomi utreder i större omfattning informationsutbytet myndigheterna emellan. Enligt projektet ska hindren för informationsutbyte mellan myndigheterna avlägsnas och de myndigheter

som bekämpar grå ekonomi ska på ett smidigt sätt få tillgång till behövliga myndighetsregister. Förutom finansministeriet medverkar alla ansvariga ministerier som arbetar med att bekämpa grå ekonomi i projektet.

För att bekämpa utnyttjandet av skatteparadis och aggressiv skatteplanering krävs det aktiv beredning av åtgärder både på nationell och inter-

nationell nivå. Finansministeriet och Skatteförvaltningen har för avsikt att bl.a. publicera beskattningsuppgifterna för samfund på internet, för att det gör det lättare att få information om skattebetalning än tidigare. Många kommuner överväger möjligheterna att fransäga sig skatteparadissamarbete, och man kommer också att behandla alternativ till detta inom regeringen.

Helsingfors den 17 oktober 2012

Finansminister Jutta Urpilainen